

Nr 413

Av fröken **Elmén m. fl.**, om upphävande av arbetarskyddslagens bestämmelser rörande nattarbetsförbud för kvinnor, som användes till hantverks- eller industriellt arbete.

I nu gällande arbetarskyddslag av år 1949 har införts bestämmelse om generellt nattarbetsförbud. Med natt förstås enligt denna bestämmelse tiden mellan kl. 23 och kl. 5. I speciella fall kan avvikelse ske från detta stadgande. Sålunda är arbete, som med hänsyn till sin natur, allmänhetens behov eller annan särskild omständighet måste fortgå jämväl nattetid, undantaget lagens bestämmelse.

Trots detta generella nattarbetsförbud har i den nuvarande lagen bibehållits det speciella nattarbetsförbudet för kvinnor, vilket fanns i förut gällande lag. Bestämmelsen har därtill skärpts till att gälla hantverks- eller industriellt arbete oavsett antalet anställda. Enligt förutvarande lag var nattarbetsförbudet begränsat till industri- och hantverksföretag med fler än tio anställda. Med natt förstås i denna bestämmelse tiden mellan kl. 22 och kl. 5. Arbetarskyddsstyrelsen har rätt att medge förskjutning av arbetstiden till kl. 24 men kan icke bifalla ansökan att få börja före kl. 5. Däremot kan eftergift lämnas av Kungl. Maj:t om synnerliga skäl föreligger.

Denna nattarbetsbestämmelse lämnar icke-industriella arbeten utanför såsom restaurang, sjuk- och barnavård, telegraf, apotek, tidning, städning för att nämna en del arbeten, där allmänhetens behov kräver att arbetet utföres även å natten. Det är omöjligt fastslå att ur arbetarskyddssynpunkt dessa arbeten är mindre farliga än s. k. hantverks- eller industriella arbeten.

Inom vissa bagerier — framför allt mindre — sysselsättes enbart kvinnlig arbetskraft. Dispens brukar lämnas av yrkesinspektionen för vuxna manliga arbetare i bagerier att dagen före dubbelhelg få börja bakningen kl. 3.30 eller kl. 4 på morgonen. Det finns på grund av denna nattarbetsbestämmelse för kvinnor ingen möjlighet för yrkesinspektionen ej heller för arbetarskyddsstyrelsen att lämna dispens för de kvinnliga arbetstagarna.

Det blir svårare och svårare att avgöra vad som är industriellt och icke industriellt arbete. Tekniken utjämnar skillnaden mellan exempelvis kontors- och industriellt arbete.

Arbetsförhållandena, ur yrkeshygienisk synpunkt, är numera helt annorlunda än förr, och därtill begränsas också arbetstidens längd genom lagbestämmelser.

I våra nordiska grannländer förekommer inga liknande särbestämmelser vare sig i Danmark, där inget generellt nattarbetsförbud finnes, eller i Norge, där man före Sverige haft generellt nattarbetsförbud.

Vi är principiellt emot nattarbete och anser att det generella nattarbetsförbudet enligt 19 § arbetarskyddslagen är riktigt.

Ett speciellt nattarbetsförbud för kvinnor åter anser vi icke blott onödigt utan även ologiskt. Det förutsätter i viss mån, att generella nattarbetsförbudet ej efterleves. En särlagstiftning av detta slag åstadkommer en hel del krångel, onödiga tolkningsfrågor och försvårar i många fall kvinnans ställning på arbetsmarknaden.

Vi hemställer därför,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära att 36 och 37 §§ arbetarskyddslagen angående nattarbetsbestämmelser för kvinnliga arbetstagare måtte utgå ur lagen.

Stockholm den 26 januari 1957

Brita Elmén

Bengt Sjölin

Gerda Höjer